

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή διά  
τὴν 20 Φεβρουαρίου 1972  
ἡμέραν ΚΥΡΙΑΚΗΝ  
καὶ ὥραν: 20.30 - 21.00

Τὴν ἐκπομπὴν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ καὶ ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦν ἡ ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ.

154<sup>m</sup>

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τελευταία Κυριακή τῆς Ἀποκριᾶς, ἀγαπητέ μου Γιάγκο καὶ θά ἡσυχάσωμε λίγο, γιατί τό παρανάναμε στό γλέντι...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δέν εἶμαστε καλά. Ποιό γλέντι ; Πῆγες ἐσύ πουθενά ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Οὔτε κι' ἐγώ. Τότε γιατί λές : νά ἡσυχάσωμε λίγο γιατί τό παρανάναμε στό γλέντι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σοῦ λέω τί θά λέγαμε σαράντα χρόνια πρίν. Αὐτά τά λόγια ἀκριβῶς, εἶναι ἡ ἡχώ τοῦ παρελθόντος.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἡ ἡχώ τοῦ παρελθόντος !... Ὁραῖος χαρακτηρισμός γιά τίς ἀναμνήσεις.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν ξέρω ἂν εἶναι ὠραῖος ἢ ἀσχημος, ξέρω ὅμως ὅτι εἶναι πραγματικός.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Φαντάζομαι τί θά γινότανε τὴν τελευταία Κυριακή τῆς Ἀποκριᾶς στήν παλιὰ Ἀθήνα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν μπορείς νά τό φανταστῆς. Δέν μπορεί νά συλλάβῃ τό μυαλό σου τά κύματα τοῦ κόσμου πού ξεκινούσαν ἀπό-κάθε γειτονιά, γιά νά κατακλύσουν τὴν ὁδόν Σταδίου, τό Σύνταγμα καὶ τὴν Λεωφόρο Πανεπιστημίου, ὅπου θά γινότανε ἡ παρέλασις τῶν ἀρμάτων.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ      Αύτά τὰ ἄρματα, τί ἦτανε, πόσα ἦτανε καί ποιοί τὰ κατασκευάζανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ      "Εχομε ξαναπεῖ Γιάγκο ὅτι ὅποιος ἤθελε μπορούσε νά παρουσιάσῃ ἕνα ἀποικηγάτικο ἄρμα . Συνήθως παρουσιάζανε ἄρματα οἱ μεγάλοι ἀνθοπῶλες τῆς Ἀθήνας, ὁ Καντόρος, ὁ Τσουτσος, ὁ Φλεριανός, ὁ Κιτάντης . Τὰ ἄρματα αὐτά ἦτανε μᾶλλον θεαματικά καί διακοσμητικά παρά σατυρικά . Θυμᾶμαι λόγου χάριν ἕνα περὶφημο ἀποικηγάτικο ἄρμα τοῦ Φλεριανοῦ : Λεγότανε Ἡ "Ανοιξις μᾶς ἔρχεται... Βάσις του ἦτανε μιά μεγάλη καί εὐρύχωρη πλατ-φόρμ ἀπὸ ἀνίδια σκεπασμένη ἀπὸ ἀληθινὸ γρασίδι, καταπράσινη ἐντύπωσης μέσα στό ὁποῖο φαινόντουσαν τὰ κεφάλια ὠραίων κοριτσιῶν πού παρίσταναν παπαροῦνες καί χαμομήλια . Δυὸ δέντρα δείχνανε τρεῖς μυγδαλιές, κατάφορτες ἀπὸ λουλούδια
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ      Ἀπὸ τὸ θέμα, μά ἡ ἐντύπωση θά ἦτανε πολὺ εὐχάριστη . Ἴσως καί νά τραγουδοῦσαν μάλιστα τὰ κορίτσια .
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ      Πῶς τὸ ξέρεις ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ      Δέν τὸ ξέρω, μά τὸ φαντάσθηκα . Ἀλήθεια τραγουδοῦσανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ      Βέβαια . Ἦτανε τότε πολὺ γνωστὸ ἔνα τραγουδάκι ἀπὸ ἐπιθεώρησι πού θυμᾶμαι ἀδόμη τούς στίχους του : Ἀνοιξιάτικη βραδυά - τί βραδυά - βρέ παιδιά... πού ὁ ἔρωτας μιᾶ - παίζει καί γελά . Καταλαβαίνεις λοιπὸν τί γινότανε ; Ὅλοι οἱ ἀθηναῖοι τὸ ξέρανε αὐτὸ τὸ τραγοῦδι καί μόλις πλησίαζε τὸ ἄρμα τῆς Ἀνοίξεως ὄλες αὐτές οἱ χιλιάδες τοῦ κόσμου, τὸ τραγουδοῦσανε καί ἀκούγότανε ἕνας εὐχάριστος μελωδικὸς βόμβος σ' ὅλη τὴν ὁδὸν Σταδίου
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ      Φαντάζομαι ὅτι αὐτὸ τὸ ἄρμα θά πῆρε τὸ πρῶτο βραβεῖο .
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ      Ὅπως τὸ λές . Τὸ πρῶτο βραβεῖο γιατί ἔκανε καταπληκτικὴ ἐντύπωση δροσιᾶς καί ὀμορφιάς, μὲ τὸν συνδυασμὸ τοῦ τραγοῦδιοῦ . Ἐνα ἄλλο ἄρμα πού βραβεύθηκε κάποτε, ἦτανε τὸ ἄρμα τῆς Μανδολνάτας τῶν Ἀθηνῶν . Ἔχε ἰδρυθεῖ τότε ἀπὸ τὸν μουσικὸ Λάβδα ἡ Μανδολινάτα κι' ἔπρεπε νά κἀνῃ διαφήμησι .

- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Φαντάζομαι ότι τό ἄρμα τῆς Μανδολινάτας θά εἶχε κάποια σχέσι μέ τά δύο ὄργανα τήν κιθάρα καί τό μαντολίνο.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιά τεράστια κιθάρα καί ἓνα ὑπερμέγεθες μαντολίνο ἀποτελούσανε ὄλο τό ἄρμα. Γιά νά καταλάβης πόσο μεγάλη ἦτανε ἀρκεῖ νά σκεφθῆς ὅτι μέσα στό κοίλωμα τοῦ μαντολίνου καί τῆς κιθάρας ὑπῆρχαν πάγκοι ὅπου καθόντουσαν μαθηταί καί μαθήτριες τοῦ Λάβδα μέ τά ὄργανά τους καί τραγουδοῦσαν παίζοντας.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ἄσφαλῶς θά εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία αὐτή ἡ ἐμφάνισις. Μόνο πού μέ τά ~~χειροκροτήματα~~ χειροκροτήματα τοῦ κόσμου, δέν θ' ἀκουγότανε τό τραγοῦδι. Τώρα πού μου τό λές, νομίζω πώς ἔχω ἰδεῖ μία παλαιά φωτογραφία αὐτῆς τῆς ἐμφανίσεως. Στάσου νά θυμηθῶ... Βαί, ναι... Γύρω γύρω τό κάρρο αὐτό εἶχε χρυσᾶ σχοινιά τεντωμένα. Πέντε σχοινιά παράλληλα πού παριστάνανε ἓνα μουσικό πεντάγραμμο καί ἀνέμεσα στά σχοινιά αὐτά ὑπῆρχαν κόκκινες νότες. Τό λέω καλά ; "Ἔτσι ἦτανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἔτσι ἀκριβῶς. Καί μπροστά στό ἄρμα, μία μεγάλη ἀψίδα μέ γράμματα : Μανδολινάτα Ἀθηνῶν. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ κιθάρα ἔπαιζε μεγάλο ρόλο στίς παληές ἀπόκριες.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ἄναγκαστικῶς. Τότε πού δέν ὑπῆρχε ραδιόφωνο, τό μαντολίνο καί ἡ κιθάρα ἦτανε τά μόνα φορητά ὄργανα πού δίνανε τήν μουσική τροφή τοῦ κόσμου στόν δρόμο. Ἐσύ δέν μου ἔλεγες κάποτε γιά τό Φιλί τῆς Κολομπίνας ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναι, ἦτανε ἓνα τραγοῦδι μέ στίχους τοῦ ἀλησμόνητου Ἀντώνη Βώττη καί μουσική τῆς γυναίκας του Δόλας Βώττη. Λοιπόν αὐτό τό τραγοῦδι ἔγινε κάποτε ἀποκρηάτικο ἄρμα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Αὐτό ἤθελα νά σοῦ πῶ καί μέ διέκοφες. Σ' ἓνα κάρρο ἐπάνω εἶχανε στήσει ἓνα σπιτάκι καί στό μπαλιονάκι του καθότανε μία ὄμορφη κοπέλλα ντυμένη Κολομπίνα, ἐνῶ ἔξω ἀπό τό σπιτάκι πέντε ἔξη νέοι, ντυμένοι πιερρότοι κατάλευκοι, μέ κιθάρες χρυσές, τραγουδοῦσαν αὐτό τό πασίγνωστο τότε τραγοῦδι πού εἶχε λανσαριστεῖ ἀπό ἓνα <sup>9</sup>λέατρο καί εἶχε πιάσει πολύ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιά και τό θυμηθήκαμε λοιπόν, αξίζει νά τό ακούσουνε και  
οί ακροατές μας από τήν γλυκειά φωνή τής Κλειώς...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) 'Εδοίμασα τά χείλη  
μιᾶς μικρούλας καστανῆς

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αύτή λοιπόν ἡ κατάστασις, αὐτά τά ἀποκηράτεια ἄρματα και ὁ  
πανζουρλισμός πού ἀκολουθοῦσε, ἦτανε μιᾶ διέξοδος στόν ρομαν-  
τισμό τής παληᾶς 'Αθήνας, ἕνα ξέσπασμα τής φτώχειας και τής  
νακομοιριᾶς, ἕνα διάλειμμα στήν θλιμένη και καταθλιπτική  
νυκτερινή καντάδα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τό καταλαβαίνω. Και δέν μοῦ λές ἀκήθεια, πόσα ἄρματα παίρνανε  
μέρος σ'αὐτήν τήν παρέλασι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολλά, δέκα, δεκαπέντε, εἴκοσι καμμιά φορά. Και ὄχι μόνον ἄρ-  
ματα μά και ἄλλες ἀποκηράτινες ἐμφανίσεις, ὅπως παραδείχματος  
χάριν μιᾶ συντροφιά ὁμοιόμορφα ντυμένη πού ἔκανε χίλιες ἀνοη-  
σίες και διεσπέδαζε τόν κόσμο.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Και ποιός κανόνιζε τήν σειρά τής ἐμφανίσεως και τής παρελάσε-  
ως τῶν ἀρμάτων ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό κομιτάτο. Τό κομιτάτο ἦτανε μιᾶ ἐπιτροπή ἀπό δημοσιογρά-  
φους, θεατρικούς συγγραφείς, καλλιτέχνες.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Και τά βραβεῖα ποιός τά ἔδινε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φυσικά ἡ 'Επιτροπή, τό Κομιτάτο.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Και τά χρήματα τῶν βραβείων ποιός τά ἔδινε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Α, αὐτό ἐννοεῖς ; Τά μεγάλα ἰδρύματα, ὅπως ἡ 'Εθνική <sup>Τράπεζα</sup> ~~Επιτροπή~~  
ἡ Τράπεζα 'Αθηνῶν, ὁ Δῆμος 'Αθηναίων, τό 'Υπουργεῖο Παιδείας  
δίνανε ἀπό δύο τρεῖς χιλιάδες δραχμές, μαξευότανε ἕνα ποσό  
ἀπό δεκαπέντε εἴκοσι χιλιάδες δραχμές πού μοιραζότανε σέ βρα-  
βεῖα γιά τά διανοσητινά ἄρματα, γιά τά σατυρικά ἄρματα και  
γιά τίς ἐμφανίσεις ἢ ὀμάδες μετεμφιεσμένων.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μοῦ ἔχεις πεῖ ὅτι στήνότανε μιᾶ ἐξέδρα γιά τήν 'Επιτροπή.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ    Ναι, τήν θυμάμαι καλά αὐτήν τήν ἐξέδρα. Ἦτανε μακρόστενη καί στηνότανε μπροστά στό Ὑπουργεῖο τῶν Οἰκονομικῶν, τό παλαιό Ὑπουργεῖο τῶν Οἰκονομικῶν, στήν πλατεῖα Κλαυθμῶνος, ἀκριβῶς ἀπέναντι στήν ὁδόν Κοραῆ. Ἐμεῖς βρισκότανε ἡ Ἐπιτροπή καί μερικοί προνομιούχοι πού εἶχανε προσκλήσεις ἀπό τό Κομιτάτο, φίλοι καί συγγενεῖς τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ        Καί τὰ ἄρματα περνοῦσανε μπροστά στήν Ἐπιτροπή, στεκόντουσαν λίγα λεπτά καί ξεκινούσανε πάλι γιά τήν πλατεῖα Συντάγματος. Ἔτσι δέν εἶναι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ    Ἔτσι ἀκριβῶς. Ἐννοεῖται ὅτι οἱ κραυγές, τὰ τραγούδια, τὰ πειράγματα, οἱ φωνές τῶν πλανοδίων πωλητῶν, οἱ μουσικές, δημιουργοῦσαν δαιμονιώδη θόρυβο πού ἔφθανε στό κατακόρυφο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ        Εἶπες οἱ φωνές τῶν πλανοδίων πωλητῶν... Τί πουλούσανε μέσα σέ τόσο συνωστισμό ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ    Τί πουλούσανε ; Τά πάντα... Πρῶτα πρῶτα : χαρτοπόλεμο. Χαρτί καί πόλεμος...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ        Καθαρός ὁ χαρτοπόλεμος...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ    Κορδέλλες, κορδέλλες, κορδέλλες...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ        Ἔδω οἱ φοῦσιες... ἐδῶ οἱ φοῦσιες...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ    Ἔδω τό μελένιο. Μιά δεκάρα τό μελένιο...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ        Κουλούρια, ζεστά κουλούρια
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ    Λουκουμάκι καί νερό - μιᾶ πεντάρα καί τὰ δύο
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ        Κρῦο εἶναι μπούζι - γλυκό σάν τό καρπούζι... Πάρτε παιδιὰ νά πιῆτε - πάρτε νά δροσισθῆτε...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ    Καί μιᾶ φορᾶ μ'αὐτόν τόν κρῦο μπούζι ἔγινε ἕνα μεγάλο ἐπεισόδιο, γιατί ὅπως τὰ ἔλεγε τραγουδιστά αὐτά τὰ λόγια του, μιᾶ συντροφιά ἀπό μασκαράδες ἄρχισε νά τραγουδᾷ : Πάρτε παιδιὰ νά πιῆτε καί νά φαρμακωθῆτε...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ        Φαντάζομαι τί θά ἐπηκολούθησε... Ὁ κρῦος μπούζι θά θύμωσε

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θυμωσε και ρίχτηκε να κτυπήσει έναν απ'αυτούς που τον πειράζανε. Οι άλλοι πέσανε άπάνω στον Κρυσσο-Μπουζι, τον ρίξανε ~~εδώ~~ χάμω μαζί με τό σύστημά του και τά ποτήρια του και μπήκε ή κωροφυλακή στή μέση για ν'άποκαταστήση τήν τάξι.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Φαντάζομαι ότι μέσα στήν πολυτέλεια τών άνθοστολισμένων άρμάτων θά υπήρχε και άρκετή λετσαρία...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όπως δήποτε και αύτή ή προχειρολογία φαινότανε από ~~αυτή~~ <sup>τίς</sup> δήθεν κωμικές ή σατυρικές έμφανίσεις. Σκέψου ότι μία φορά έγινε <sup>λαϊκού</sup> μία έμφάνισις του γνωστού τραγουδιού : "Ήτανε ένας γαΐδαρος με μεγάλα αυτιά... :
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δέν ήτανε άσχημη ιδέα. Δυό άνδρες θά υπεδύοντο ένα γαΐδαρο για να υπάρχουν τέσσερα πόδια με καμμιά μεγάλη υπερφυσική γαΐδουρινή μάσκα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Και γύρω από τον γαΐδαρο που προχωρούσε, χόρευε μία κοπέλλα ντυμένη άλεπου, με τήν μακρυά της ουρά και τό άλεπουδίσιο μουσοуди της, ενώ γύρω γύρω τους, κάμποσοι ντ υμένοι με χωριάτικα ροδια τραγουδούσανε...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (με συνοδεία πιάνου) "Ήτανε ένας γαΐδαρος με μεγάλα αυτιά, τό παχνί δέν του άρεσε κι'ήθελε άρχοντιά...  
Στόν δρόμο που έπήγαινε βρόσκει μία άλεπου  
"Θρα καλή κουμπάρα μου  
Κύρ'γαΐδαρε για ποθ !...  
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λοιπόν τό πιστεύεις Γιαγκο ; Αυτή ή έμφάνισις πήρε βραβελο. Δεύτερο βραβελο κωμικής έμφανίσεως κυρίως για τον χορό που έκανε ή άλεπου γύρω από τον γαΐδαρο...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θά ήτανε χορός με άκμισμούς και έρωτοτροπίες της άλεπους στον γαΐδαρο.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τόν χαΐδευε, τον φιλοσσε και πότε πότε τον καβαλλίκευε και τον κτυπούσε με μία βέργα στα καπούλια...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ήτανε φανερός ο συμβολισμός ότι η γυναίκα κάνει ό τι θέλει  
τόν -άνδρα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί υπήρχε καί η σχετική επεξηγήσις. Πίσω από τόν γαΐδαρο,  
έκλεινε τήν πομπή ένας ντυμένος μέ χωριάτικα κι' αυτός πού  
κρατούσε μιá τεράστια πινακίδα μέ ένα τετράστιχο. Διάβασέ το  
Γιάγκο.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Η γυναίκα ή πονηρή - κάθε άνδρα τόν παιδεύει - κι' όταν τόν  
καβαλλικεύει - θά τόν κάνει ό τι μπορεί... Πολύ νόστιμο.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολλές φορές τά κωμικά ή σατυρικά άρματα, οί έμφανίσεις νά  
πούμε, διακσεδάζανε περισσότερο τόν κόσμο από τά λουλουδοστο-  
λισμένα. Αύτά τά πολυτελή άρματα προκαλοϋσαν θαυμασμό καί  
άποσποδσαν χειροκροτήματα, ένω σί κωμικές καί σατυρικές έμ-  
φανίσεις δημιουργοϋσαν ένθουσιασμό καί ακράτητα γέλια  
μέ περισσότερα χειροκροτήματα.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μιλούσαμε μιá μέρα για τόν περίφημο ποιητή του κάρρου, τόν  
θεοδοσίου. Αύτός δέν έπαιρνε μέρος στην παρέλασι των άρμά-  
των καί έμφανίσεων ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ο θεοδοσίου ; Πρώτος καί καλύτερος. Καί κάθε φορά είχε μιá  
έξυπνη καί πρωτότυπη εμφάνισι. 'Ακόμη θυμούνται οί παλαιοί  
'Αθηναίοι τήν σάτυρά του για τήν ασφαλτόστρωσι της πλατείας  
'Ομονοίας καί της οδού Σταδίου στά 1907 νομίζω. 'Επάνω στό  
κάρρο του, υπήρχε μιá πινακίδα πού είδοποιοϋσε : Δημοτικά  
έργα ασφαλτοστρώσεως. Καί ο Ίδιος ο θεοδοσίου, μ'ένα τενεκε-  
δάκι κι' ένα κουταλάκι του τσαγιού, έκανε πώς ρίχνει ασφαλτο  
καί τήν πατούσε μέ τά πόδια του για νά στρώση καλά.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μου έλεγες κάποτε για μιá άλλη κωμική εμφάνισι του θεοδοσίου  
μέ τούς σιδηροφόρους της Σπάρτης. Γινότανε τότε λόγος στίς  
έφημερίδες ότι θ' αρχίζανε οί έργασίες για τόν σιδηρόδρομο  
της Σπάρτης πού ακόμη δέν έγιναν. 'Ο θεοδοσίου εμφάνίστηκε  
κρατώντας μιá μεγάλη πινακίδα : Σιδηρόδρομοι Σπάρτης. Πίσω

του έρχότανε ένας μουντζούρης, ο μηχανοδηγός υπετίθετο, μ' ένα πολύ ψηλό καπέλλο σαν φουγάρο από τό όποιο έβγαινε καπνός. "Ήτανε ή άτμομηχανή. Ακολουθοϋσε ένα μεγάλο άλογο με μία πινακίδα καί αυτό : Πρώτη θέσις, ύστερα ένα μικρόσωμο άλογο με άλλη πινακίδα : Δευτέρα θέσις καί έκλεινε τήν πομπή ένα γαϊδουράκι με τήν πινακίδα : Τρίτη θέσις.

**ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Μάλιστα, βλέπω ότι τό θυμάσαι. Καί σοϋ είχα πει τότε ότι αυτή ή ιδέα του θεοδοσίου, είχε πάρει πρώτο βραβεΐο σατυρικής εμφάνισης, όπως πήρε επίσης βραβεΐο σε άλλη Αποικηά ένας χωριάτικος γάμος, με πίπιζες καί με νταούλια. Σκέφου ότι όλοι αυτοί που άποτελούσανε τήν πομπή του χωριάτικου γάμου, τραγουδούσανε τήν " Κουμπαροϋλα ".

**ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (με συνοδεία πιάνου)** Από πίσω άπ' τήν στρατώνα  
τ' άκουσ κουμπάρα μου,  
έχω μία αγαπητηλιά  
κουμπαροϋλα μου γλυκειά...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

**ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Νομίζω ότι ή τελευταία Κυριακή της Αποικηάς, ήτανε μάλλον άφιερωμένη σε λαϊκές διασκεδάσεις, παρέλασι άρμάτων καί γλέντια στα σαϊνά σπίτια ή όχι :

**ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Σχεδόν ναί, εκτός από μία μεγάλη έξαίρεσι : Τόν χορό των Ένώσεως Συντακτών που γινότανε τότε στο Δημοτικό θέατρο. Αύτός ο χορός ήτανε τό κ λ ο υ της Αποικηάς. Ο καλύτερος κόσμος της Αθήνας, έτοιμαζότανε δυό εβδομάδες πριν για τόν χορό των Συντακτών που ~~φω~~ είχε καθιερωθει κατά μίμησιν του γαλλικού δημοσιογραφικού χορου στο Παρίσι, λέε μπάλ ντε λά Πρές. Οί κομφές άθηναίτες έτοιμάζανε νέες τουαλέττες, στίς μεγαλύτερες μονδίστρες της έποχής εκείνης, τήν Φιλδισάκου, τήν Παπαστεφάνου καί τήν ~~Παπαμιχαηλώφ~~ Παπαμιχαηλώφ που παντρεύτηκε άργότερα τόν Τσαμαδό καί έμεινε γνωστή ως Τσαμαδοϋ.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' ἐγὼ ἔχω ἀκούσει πὼς εἶχε πολὺ ἐνδιαφέρον αὐτός ὁ χορὸς τῶν  
Συντακτῶν.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἦτανε χορὸς πολὺ ἐπίσημος. Ἡ μεγάλη τουαλέττα γιὰ τίς κυρίες  
καὶ τὸ φράνο γιὰ τοὺς ἄνδρες, ἦτανε ἐπιβεβλημένα. θυμᾶμαι κά-  
ποιον συνάδελφο - ἄς μὴν ποῦμε τὸ ὄνομά του - ποὺ ἤθελε νὰ πάη  
σ' αὐτόν τὸν χορὸ, μὰ δέν εἶχε φράνο. Δανείσθημε λοιπὸν τὸ φρά-  
νο ἑνὸς συγγενοῦς του ποὺ τοῦ ἐρχότανε κάπως στὸ σῶμα του, μὰ  
τὸ πανταλόνι τὸν στένευε πολὺ... Τὸ πιστεύεις λοιπὸν ; ὅλη τὴν  
διάρκεια τοῦ χοροῦ, ὁ συνάδελφος τὴν πέρασε ὀρθιος...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τὴν ξέρω τὴν ἱστορία αὐτή, γιατί φοβότανε πὼς ἂν τυχὸν καθότα-  
νε, ὑπῆρχε κίνδυνος ν' ἀνοίξη τὸ πανταλόνι του στὴν ραφή... Τὴν  
ξέρω τὴν ἱστορία καὶ ξέρω καὶ ποιὸς ἦτανε αὐτός ὁ συνάδελφος.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μὴν λές τὸ ὄνομά του γιατί μπορεῖ νὰ μᾶς ἀκούη καὶ νὰ θυμώση.  
Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ἔμετς οἱ ἄλλοι, σωστά διαόλια τότε, εἶχαμε  
πάρει ἕνα κομματάκι χασέ καὶ ὅταν βρισκόμαστε πίσω του, σχίζαμε  
τὸν χασέ : Χρρρράτς... καὶ ὁ κομοῦρης τιναζότανε καὶ ἔφερ-  
νε τὸ χέρι του στὰ πσινά του νομίζοντας ὅτι εἶχε ἀνοίξει τὸ  
πανταλόνι του... Στὸ τέλος, κατάλαβε τί γινότανε καὶ γύρισε  
καὶ μᾶς εἶπε : Βρέ παιδιᾶ... σταματᾶτε αὐτὴν τὴν ἱστορία γιατί  
κάθε φορὰ μὲ λαχταρᾶτε...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τὸ τραγικὸ σ' αὐτὴν τὴν ἱστορία εἶναι ὅτι αὐτός ὁ συνάδελφος  
ποὺ τιναζότανε, εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔχει κάνει τίς μεγαλύτε-  
ρες φάρσες στοὺς ἄλλους, ὅπως πρέπει νὰ διηγηθοῦμε μιὰ μέρα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅπως δὴποτε, ἡ μεγαλύτερη ἀτραξιὸν τοῦ χοροῦ τῶν Συντακτῶν  
ἦτανε ἡ ἐφημερίδα τοῦ χοροῦ, ὁ περίφημος " Φανός " τῶν Συν-  
τακτῶν ποὺ κυκλοφοροῦσε μέσα στὸν χορὸ μὲ τίς πιὸ ἀπίθανες  
καὶ ἐξωφρενικὲς σατυρικὲς εἰδήσεις. Σ' αὐτόν τὸν Φανὸ  
ἐδημοσιεύθησαν στίχοι τοῦ Μωαϊτίνη, εὐθυμολογήματα τοῦ  
Χαιρόπουλου, τοῦ Χρονόπουλου, τοῦ Παπαδοῦνα. Ἄν δέν βαρυνέσαι  
διάβασε μιὰ δυὸ εἰδήσεις τοῦ Φανοῦ.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πολεμικά είδησεις. Κατ'άνακοίνωσι του Βρετανικού Ναυαρχείου, οί Άγγλοι έκλεισαν τήν διώρυγα του Σουεζ, τοποθετήσαντες είς τό στόμιον τής δειώρυγος τήν κυρίαν Σσοφίαν Σπανούδη.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν θυμάσαι τήν Σπανούδη που ήτανε ένας υγιος άνατέργαστος.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ε πως δέν τήν θυμάμαι. "Άλλη είδησις ή μάλλον τίτλος είδησεων : ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ, ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑΙ, ΓΑΜΟΙ, ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γενικά ό χορός των Συντακτών ήτανε ό πιο κεφατος χορός του Καρναβαλιού. Κεφατος και γεμάτος αξιοπρέπεια. Μονάχα προς τά ξημερώματα, κάποια από τίς δυό μεγάλες όρχηστρες του χορού έδινε τό σύνθημα του καλαματιανού και τότε χορεύανε όλοι οί γλντζέδες μαζί με τό μοτίβο : Μάννα μ'καλέ μάννα μ'...
- ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (με συνοδεία πιάνου) Μάννα μ'καλέ μάννα μ'...  
Μάννα μ'σγουρός βασιλικός
- Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φυσικά, για τους περισσότερους άθηναίους, τό ξενυχτι τής τελευταίας Κυριακής, ήτανε πλήρες και όλοκληρωτικό...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί έννοεις λέγοντας πλήρες και όλοκληρωτικό ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Έννοώ ότι μετά τήν τελευταία Κυριακή, ξημέρωνε ή Καθαρή Δευτέρα ή άρχή τής Σαρακοστής...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ξέρω που θα καταλήξης. "Όλοι οί γλεντοπόποι τής τελευταίας Κυριακής, ξεκινούσανε για τά Κούλουμα τής Καθαρης Δευτέρας χωρίς να κοιμηθούν καθόλου. Και πολλοί πηγαίνανε στα Κούλουμα μασκαρεμένοι σαν πιερρότοι, άρλεκίνοι, διάβολοι, άπάχηδες γιατροί με φηλά καπέλλα, φουστανελλάδες και συνεχίζανε τό καθαροδευτεριάτικο γλέντι στις Στήλες του Όλυμπίου Διός όπου κυρίως γιορτάζανε τήν Καθαρή Δευτέρα, ή στήν Κολοκυθού ή στα Πατήσια, τους Άμπελοκήπους, τό φάληρο ή τό Μοσχάτο.

**ΓΙΑΝΝΟΖΗΚΑΚ.** Φυσικά έπει στά Κούλουμα, δέν υπήρχαν όρρηστρες γιά νά συνε-  
χισθῆ ὁ χορός, μά μαζευόντουσαν ὅλες οἱ ρομβίες, οἱ λατέρνες,  
οἱ πίπιξες καί τά νταούλια τῆς Ἀθήνας καί τῶν περιχώρων  
καί χαλοῦσε ὁ κόσμος μέ τήν ἄφθονη ρετσίνα πού εἶχε γιά συνο-  
δεία τῆς, βολβούς, λαγάνες, κρομμυδάκια φρέσκα, σπόρδα, ἐλιές  
καί διάφορα τουρσιά.

**ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Ἐξέπασες τό κυριώτερο : Τόν χαλβᾶ... Γινότανε ποτέ Καθαρή  
Δευτέρα χωρίς χαλβᾶ ἀπό ταχίνι ; Αὐτά βέβαια γιά τοὺς λαϊκοὺς  
καθαροδευτεριάτικους γλεντζέδες, γιατί οἱ παραληδες τῆς Ἀθή-  
νας τά τουρσιά θά θέλανε μέ μουστάρδα Κόλμαν, πίπλες δηλαδή  
καί ἀντί ν'ἀλείβουνε ταραμᾶ στίς λαγάνες τους, προτιμοῦσαν  
μαῦρο χαβιάρι ἢ γιά μεγάλη συγκατάβασι μπρίκ...

**ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Ἡ ἐποχή μας Πιᾶγιο μου τά χάλασε ὅλα αὐτά. Σήμερα δέν λαχτα-  
ράμε νά φᾶμε λαγάνα μιᾶ φορά τόν χρόνο, ἀφοῦ σ'ὅλα τά ἀρτοπω-  
λεῖα, σ'ὅλους τοὺς φούρνους πουλιοῦνται λαγάνες ὀλοχρονίς. Καί  
ἡ ταραμοσαλάτα, βρίσνεται ἔτοιμη ὀλοχρονίς στά μπακάλια σέ  
κεσεδάκια... "Ἐτσι κι'ἡ Καθαρή Δευτέρα, ἂν εἶχε κάποια χάρι  
στά παλαιά χρόνια, ἔπαψε νά ἔχη γοητεία στήν ἐποχή μας. Τί νά  
γίνη ; "Ὅλα τά ὕμορφα πράγματα, ὅλες οἱ παληές καλές καί γρα-  
φικές συνήθειες ξεφτίσανε στα χρόνια μας καί δέν μᾶς μένει  
παρά νά τίς θυρώμαστε ποῦ καί ποῦ καί νομίζοντας ὅτι γιορτά-  
ζουμε τά κούλουμα, νά τραγουδᾶμε τόν Καραλάμπη, ἄλλο παληό ἀπο-  
κρηᾶτικο τραγοῦδι πού θά μᾶς τό πῆ τώρα ἡ καλή μας ἡ Κλειώ...

**ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ** (μέ συνοδεία πιάνου) "Ἐλα βρέ Καραλάμπη νά σέ παντρέψωμε  
νά φᾶμε καί νά πιοῦμε καί νά χορέψωμε...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

\* Α Π Ο Φ ῶ Ν Η Σ Ι Σ